

CARTO GRAFÍA(S)

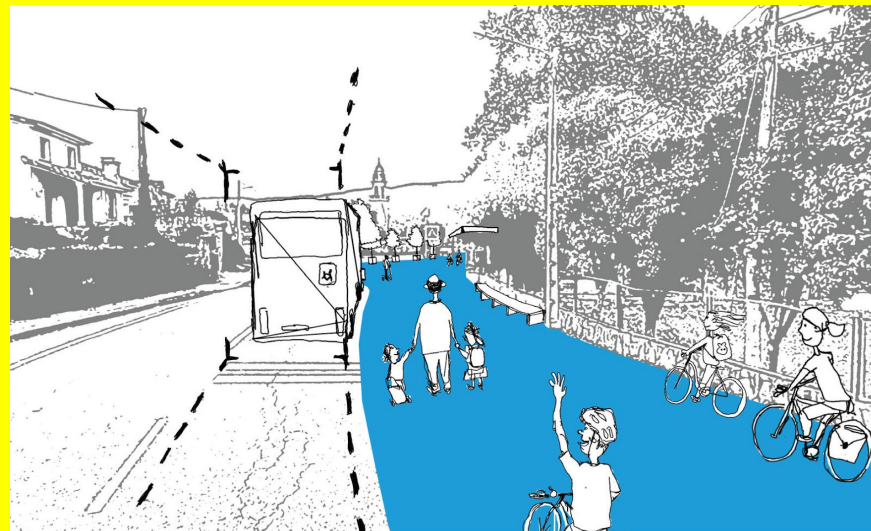
Estudio Rurban

info@estudiorurban.com

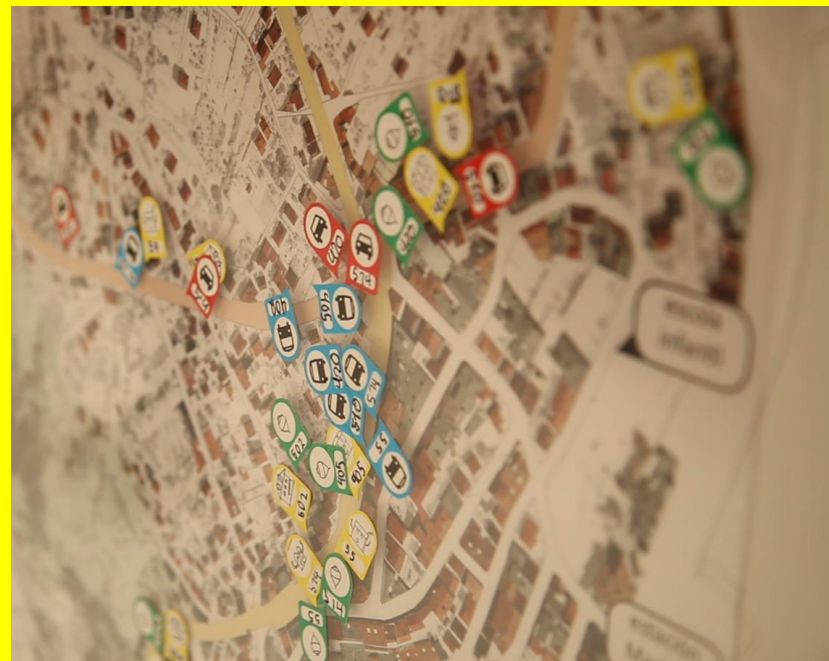

Menú do día

16:30 - 16:45	Chegar e recapitular
16:45 - 17:35	Mellorar a técnica de facer mapas
17:35 - 18:15	Coñecemento situado
18:15 - 18:25	Descanso
18:30 - 19:00	Deseñar e acompañar proxectos
19:00 - 19:30	Avaliación, aprendizaxes e desexos

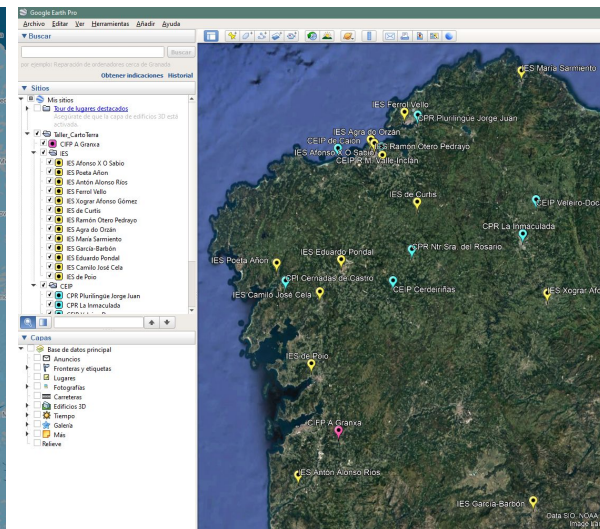
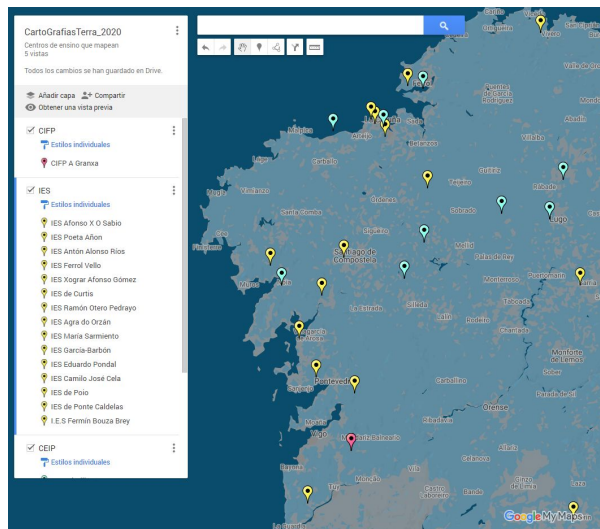

MELLORAR A TÉCNICA

Mellorar a técnica

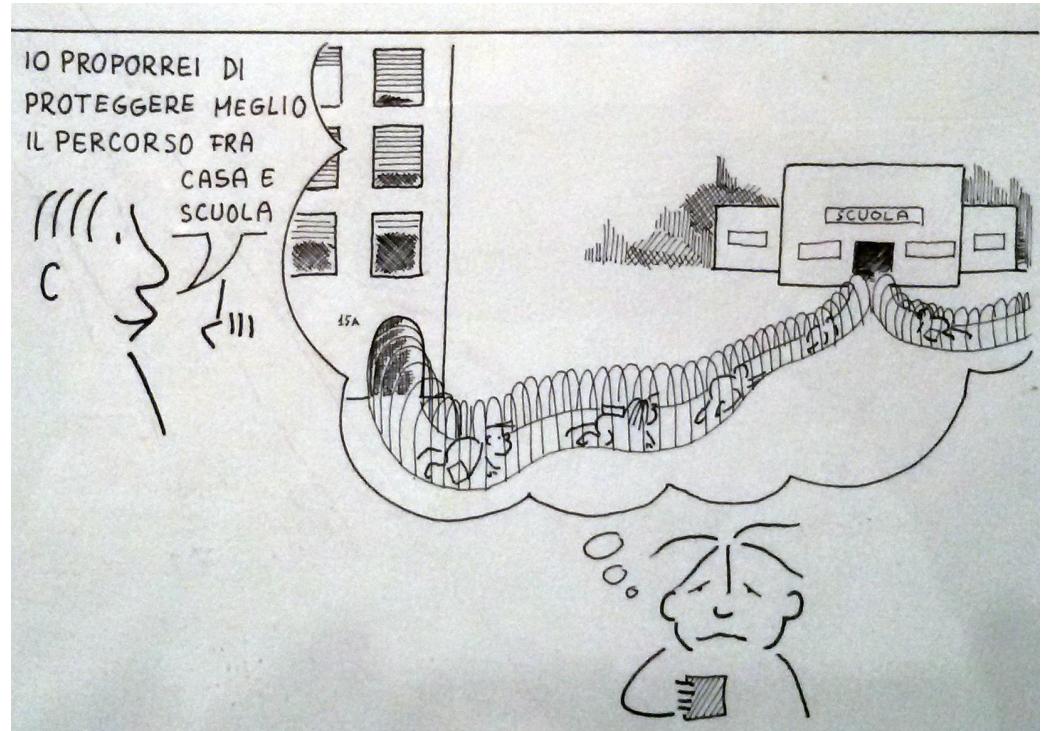
- 1) Debuxar puntos
- 2) Iconas e metadatos
- 3) Debuxar liñas_ rutas
- 4) Debuxar áreas_ polígonos
- 5) Que é un arquivo KML?
- 6) Base cartográfica vectorial ou ráster? Como traballar con ela?
- 7) Que é unha isocrona?
- 8) Cómo facer tracks?

Mapa compartido en GoogleMyMaps
<https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1uw9yUtXtW0HI4o6PQIsLaA3r5q3-0pt5&usp=sharing>

Traballar en GoogleEarthPro
Versión escritorio .... a versión web é ben distinta...

O detonante da actividade: a autonomia

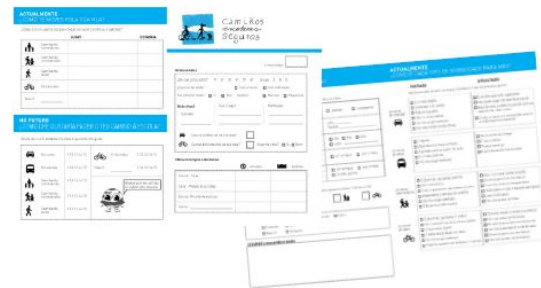

Eu vivo aquí_

Á esquerda destas liñas fotos de diferentes actividades nas aulas encamiñadas a xerar o mapa colectivo da autonomía e mobilidade. Sobre estas liñas as cinco categorías de adhesivos que empregaron (casa, xogo, perigo, actividade extraescolar, parada de bus máis cercana). O espazo en branco é para o seu código persoal.

Á dereita, por orde:
Enquisa empregada nas aulas
Carta de presentación aos titores
Enquisa para as titoras/es

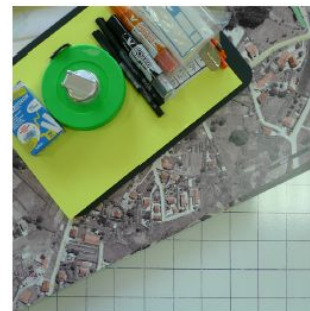
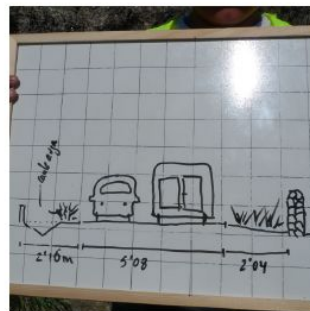
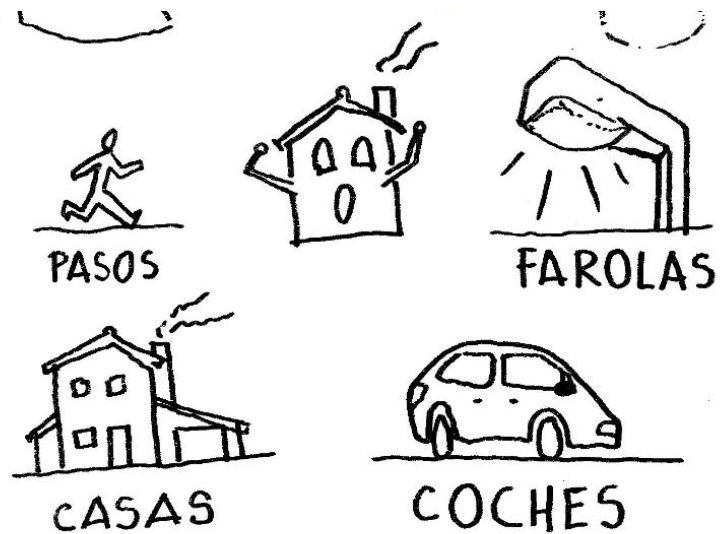

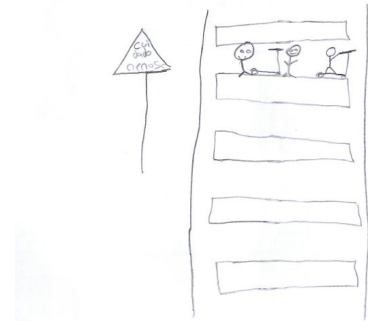
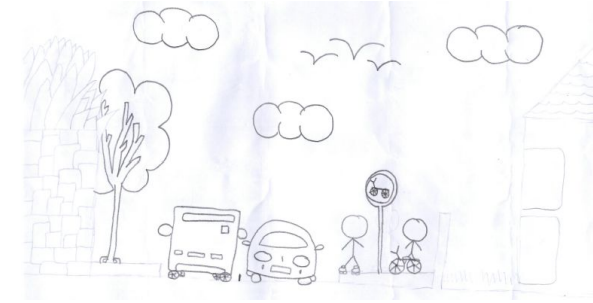
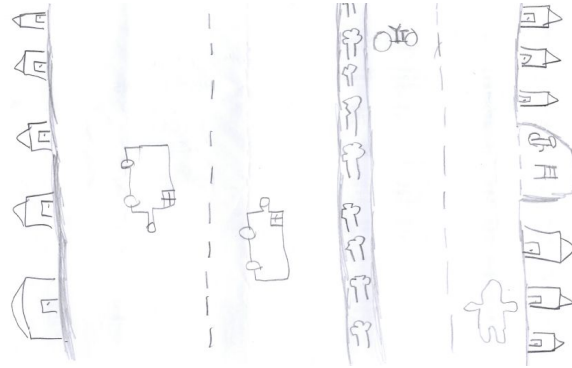
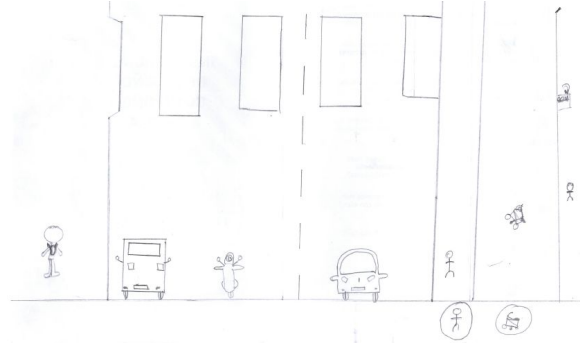

Fotografías de diferentes fases do traballo (por orde):

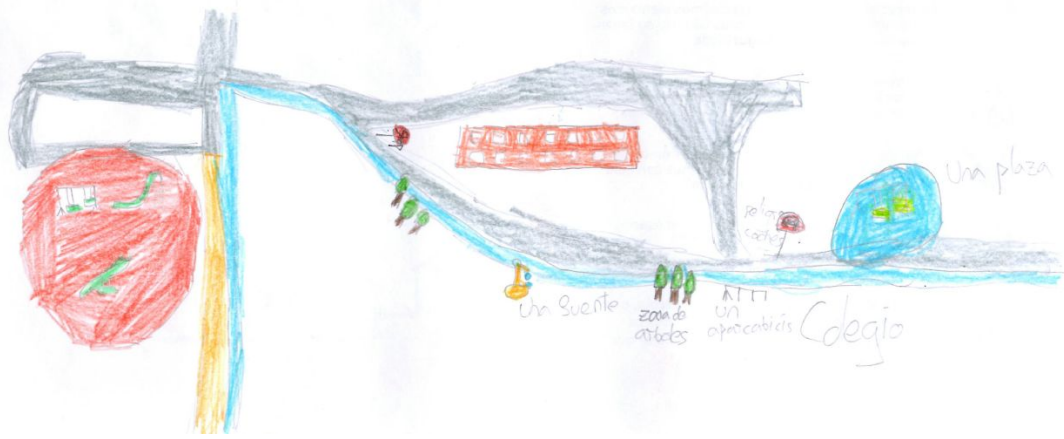
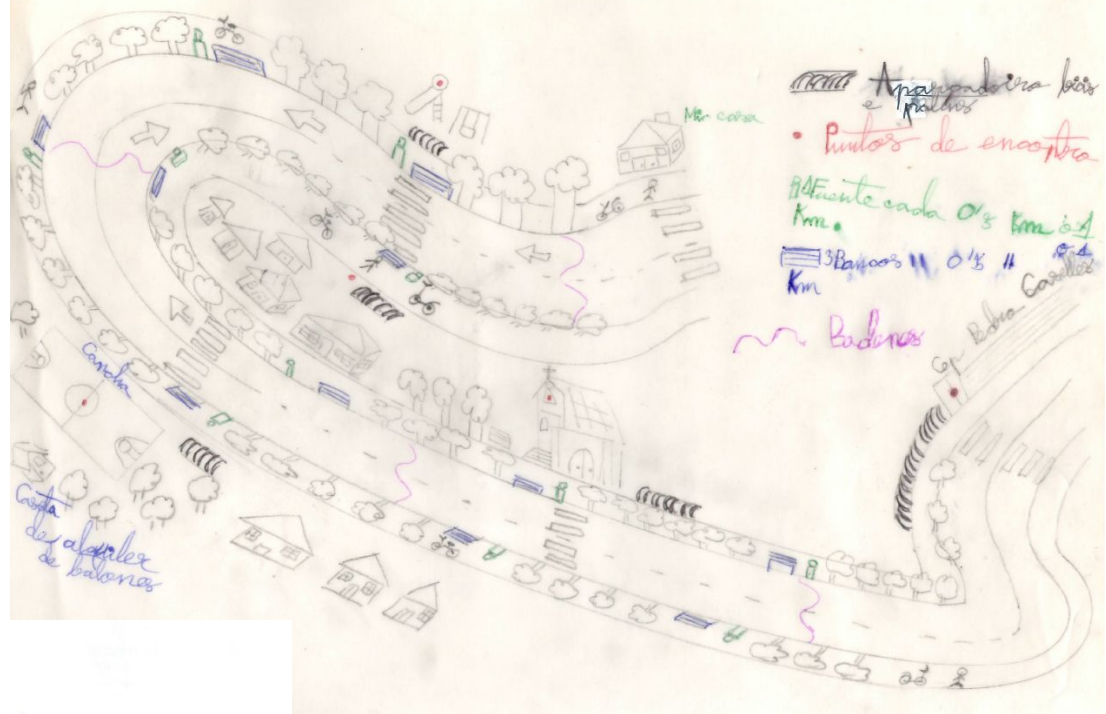
- Saída de campo para facer recoñecemento dos camiños (2 fotos)
- Reunión preparatoria coa dirección do centro e protección civil
- Xornada de traballo co equipo de goberno e a Deputación (presentación da proposta de actuación).

Planta, alzado

Mapas

Dereito e necesidade de **autonomía**
Ilusión coa idea da bici e de ir cos
 amigos á escola
 Precisan gañar/consolidar
responsabilidade

Pouca implicación como **grupo**
 Percepción de **riscos e medos** elevada
 Entender as **vantaxes** do cambio
 Problemática de **conciliación** laboral e
 atención aos “coidados”

As estradas e rúas son inseguras

Vivimos moi lonxe

Son pequenos para ir sós /soas

Aposta do concello por
 facer unha “vila camiñable”

Aposta da DEPO por
 proxectos de execución de
 rúas do territorio

Traballo transdisciplinar;
 urbanismo / arquitectura /
 inxeñería
 antropoloxía/ educación/
 servizos sociais
 mediación/comunicación

Conscientes da necesidade
 de cambios “complicados”.

O traballo está moi condi-
 cionado polas urxencias do
 día a día.

Necesarios certos apoios.

Policía Local; sen medios +
 necesaria actualización.

Protección Civil; apoio va-
 lioso + formación situada.

DXT; educación para a
 seguridade viaria adaptada

¿Existe un horizonte de
 cidade compartido?.

Xestión de conflito; a
 disputa polo espazo público.

Relación dos escolares co
 veciñanza / comerciantes.

curso 2016-2017	Diagnose e deseño do Plan de Implementación
	enquisas mapas rutas tarefas avaliación
	reunións /colaboración/seguemento
	enquisas avaliación reunión
DEPO+ Concello 	reunións previas reunión avaliación política reunións avaliacións técnicas
	documentación actividades transferencia deseño de materiais procesado datos
	reunións e colaboración
	presentación á veciñanza

curso 2017-2018	ITINERARIOS A +B urbanismo táctico
LABORATORIO DOS NENOS E NENAS	actividades educativas en Primaria cursos Bikeability nivel 0 - 2
	adscripción do centro ao Plan Proxecta: Mobilidade e seguridade vial
	ESCOLA DE NAIS E PAIS pedibús?
A N T E P R O X E C T O	execución táctica semana da mobilidade días sen coche deseño paradas do camiño obra
	xestión do tráfico - control do cumprimento apoio en puntos conflictivos sensibilización para a seguridade vial (DXT)
	campaña veciñi@s no camiño (comerciantes) campaña de seguridade viaria

curso 2018-2019	FASE 2: expansión dos itinerarios
	actividades educativas en ESO e Bacharelato cursos Bikeability nivel 0 - 3
	adscripción de outros centros ao Plan Proxecta: Mobilidade e seguridade vial
	ESCOLA DE NAIS E PAIS bicibús?
	intervención en Vilachán / Estás semana da mobilidade adecuación itinerario ao Instituto calmado de tráfico en viais municipais
	ordenanza de apoio para a xestión da convivencia vial xestión do tráfico - control do cumprimento apoio en puntos conflictivos
	campaña veciñi@s no camiño (AVV) e nas parroquias

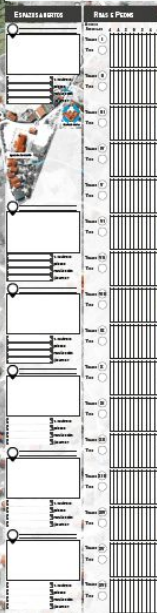
foto

Atividade de exploração e mapeo coletivo do centro histórico linear de Moaña. Dando de San Martín a Praia (Praza de Abastos) pasando polos barrios do Casal de Arriba, Abaloño (A Feira), Quintela, A Canexa ata o mar.

Atividade de exploração e mapeo coletivo do centro histórico linear de Moaña. Dando de San Martín a Praia (Praza de Abastos) pasando polos barrios do Casal de Arriba, Abaloño (A Feira), Quintela, A Canexa ata o mar.

MAPEAR UN CENTRO

HISTÓRICO LINEAL

CONCEPTS
E DISEÑO:

ACTIVIDADE EM MARCADA NA:

SEMANA DO
CONSUMO
RESPONSÁVEL

PEDIGREE

VINCULADOS

Atividade de exploração e mapeo coletivo do centro histórico linear de Moaña. Desde San Martín a Praia (Praza de Abastos) pasando polos barrios do Casal de Arriba, Abelaño (A Fera), Quintela, A Canexa ata o mar. Recóllense elementos de arquitectura, espazos abertos e seguridade viál. Traballouse dúas clases de bacharelato (máis de 40 alumnos) que, distribuídos en grupos, recolleron e votaron neste panel a información ao longo dunha mañán.

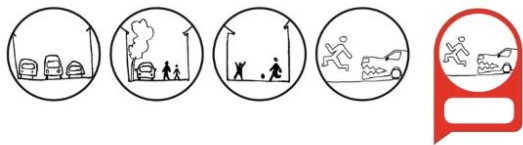
Atividade de exploração e mapeo coletivo do centro histórico linear de Moaña. Desde San Martín a Praia (Praza de Abastos) pasando polos barrios do Casal de Arriba, Abelaño (A Fera), Quintela, A Canexa ata o mar. Recóllense elementos de arquitectura, espazos abertos e seguridade viál. Traballouse dúas clases de bacharelato (máis de 40 alumnos) que, distribuídos en grupos, recolleron e votaron neste panel a información ao longo dunha mañán.

Actividade Extraordinária: SEMANA DE CONSUMO

RESPONSE

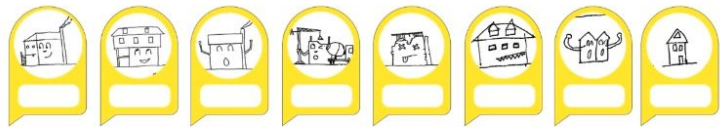
seguridade viaria

x3

arquitetura tradicional e moderna

Medrou
aos lados

Medrou
en altura

Rehabi-
-litada

En obras

Deteriora
/en ruína

Xigante

Repetidas

Casiña Nova

TRADICIONAIS

CÓDIGO

TIPOLOXIA

ALTURAS

COR

HABITADA?

RECENTES

CÓDIGO

TIPOLOGIA

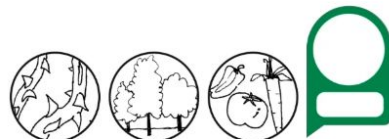
ALTURAS

COR

HABITADA?

espazos verdes

TIPO

DESCRIPCIÓN

○

- [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] + % cultivado

- [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] + paisaxe

- [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] + reutilización

- [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] + gústanos?

Trakear rutas_exportar archivo

OSMTracker for Android™

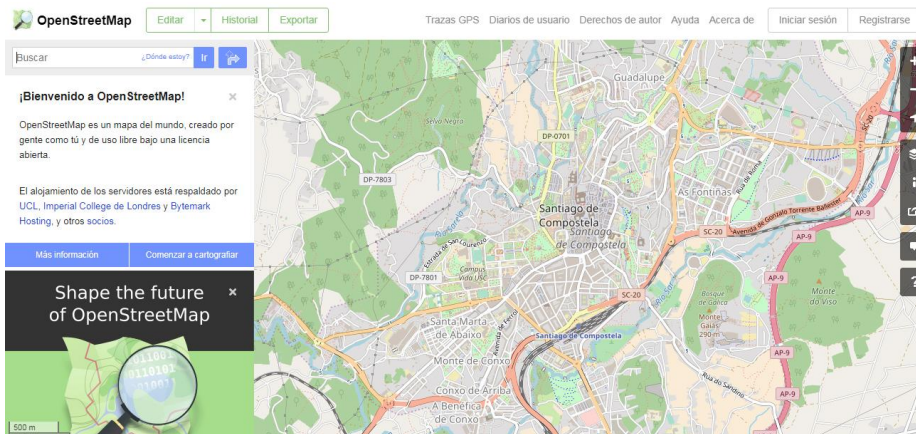
Nicolas Guillaumein Viajes y guías

★★★★★ 1.284

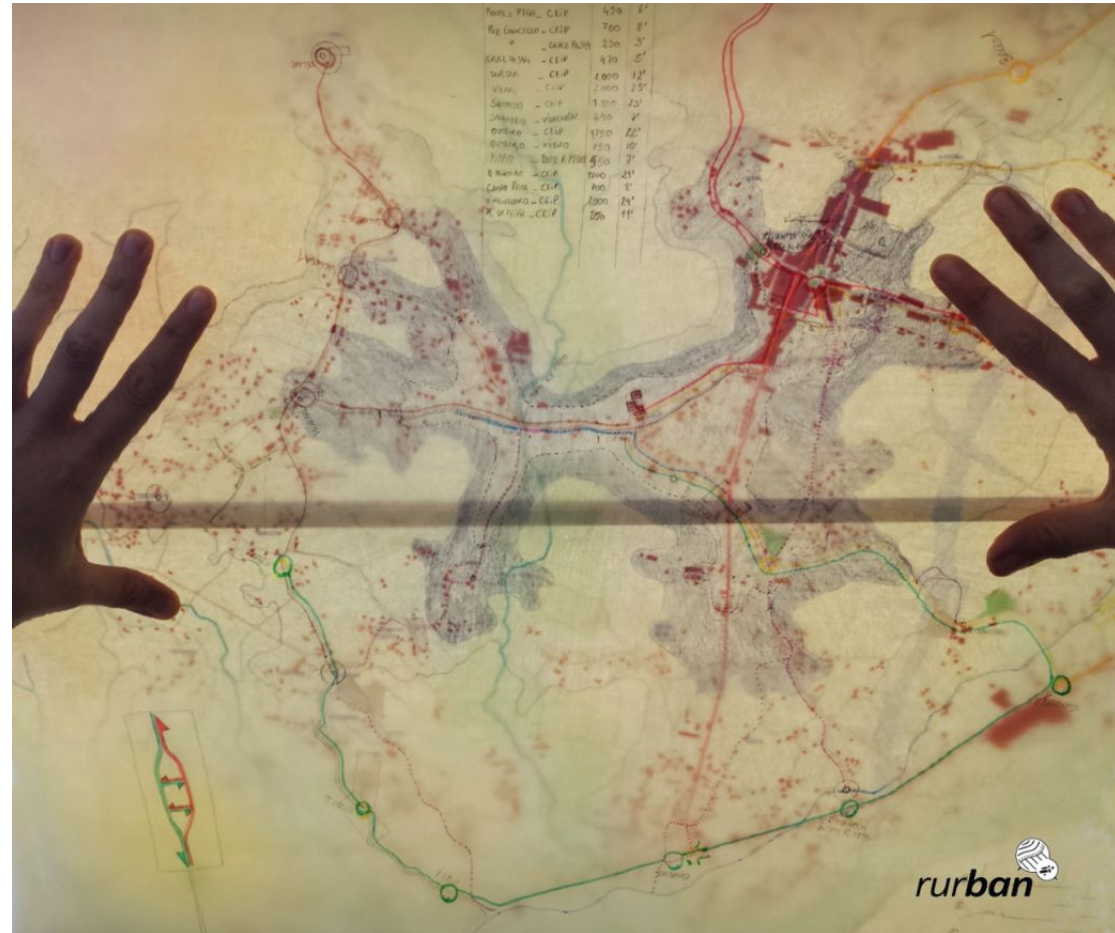
PEGI 3

Esta aplicación es compatible con todos tus dispositivos.

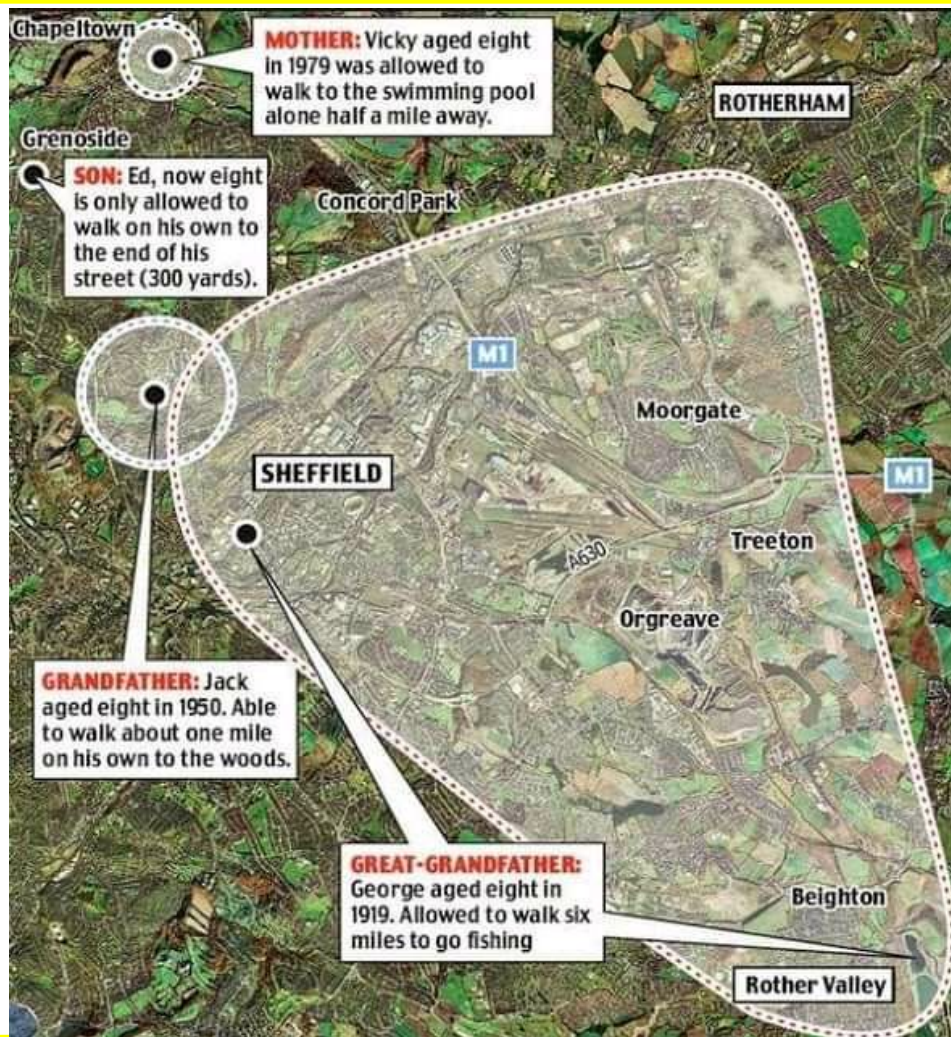
Instalada

Debuxar isocronas

Mapas de autonomía

DESEÑAR E ACOMPAÑAR

O PROCESO DE TRABALLO

RECOLLER DATOS

XERAR E COMPARTIR COÑECEMENTO

Pretendemos

- Identificar e caracterizar a rede de recursos da cidade da Coruña destinados a PSF e PIM.

- Mudar o estigma que acompaña as persoas en situación de exclusión.

- Solidarizarnos con esta realidad.

- Asumir unha responsabilidade compartida na garantía do dereito ao hábitat.

Curso 17/18

CRÉDITOS

Proxecto compartido entre a Facultade de Ciencias da Educación, da Universidade de Coruña, e a asociación Arquitectura sen Fronteiras, en que participaron

3 DOCENTES
Leire Cruz (coordinadora do proxecto), Juan José Buño e Roberto Suárez

143 ALUMNAS e 31 ALUMNOS
de tres materias

**Acción Socioeducativa con
Minerías e Colectivos
Vulnerables** (3er curso de Grado
en Educación Social),
encargado de la asignatura de
socioanálisis.

Lucía Abela-ra
Néstor Allegro
Diego Álvarez
Claf Arcija
Laura Ares
Tania Barreiro
Sara Bermúdez
Geminio Roca

Alicia Cibe
 Eduardo Orjuel
 Roberto Otero
 Ana Pardo
 Laura Pardo
 Tania Pardo
 Rocio Ponabadi
 Nelsia Prioupi
 Raquel Pouso
 Aldora Prado
 Uliks Quiñe
 Tamara Ramos
 Arda Rega
 Marta Río
 Iría Robles
 Lidia Rodríguez
 Lucía Rodríguez
 Antía Roma
 Sofía Sánchez
 Carla Sánchez
 Lucía Sanjuán
 Andrea Sanjuán
 María Salís
 Anaïs Sanmar
 María Sanmiguel
 Mar. Semadenas
 Rocío Solerín
 Cristóbal Solís
 Lucía Suarez
 Lucía Suarez
 Juan Teclín
 Manuel Tejido
 Natalia de la Torre

Noelia Varela Chans
Javier Varela
Noelia Varela Vázquez
Iris Vázquez
Ivon Vázquez
Laura Vega
Iris Villar
Olivia Vushchuk

Tania Álvarez
Anais Arias
Andrés Barberán
Nicolle Bardenas
Miriam Brage
Néstor Corbell
Rebeca Chouka
Collo Cuevas
Amanda Dapena
Ana Díaz
Marta Díaz
Alina Expósito
Alejandro Fajue
Alba Farías
Cristina Fernández
María Fernández
Lourdes Forrelló
María García

Daniel Prieto
Iola Carola
Raquel García-Gasco
Usia Cay
Sofía Gómez
Angela González
Cintia González
Sofía González
Noelia Grandal
Laura Hoss
Ariadne Julian
Noelia Lago
María López
Dora López

Noelle Lussada
Maria Mariviera
Lara Mariño
Nicole Manóe
Xavier Martínez
O'Huara Mateo
Leticia Méndez
Jenniffer Miguez
Sainza Mosteiro
Haizea Mosteiro
Rufino Moya
Candela Crefórez
Inés Oureiro
Ana Parlo
Andrea Párraga
Jenniffer Paz
Sandra Pereira
Vesela Pinnov
Martha Quintan

Kara DiVin
Silvia Rana
Marta Rico
Noel Rivas
Bruno Rivas
Ana Rodriguez
Pedro Rodriguez
Lorena Romar
Ara Romero
Altona Rouco
Antonio Sanchez
Lara Santolucila
Isabel Sixto
Antia Cotto

Alba Suárez
Patricia Suárez
Regina Tejo
Andrea Torreira
María Trigo
Marlene Ulla
Alba Yáñez
Andrea Vázquez
Iván Vázquez
Alejandro Ventura
Sara Vilas

María Ingrida Balayo
Alberto Castro
Laura Cortiñas
Celia González
María Martí
Néstor Meisoso
José Luis Modroño
Andrea Paz
Alfredo Pérez
Cristina Piñero
Rosa Prenas
Irene Mª Romero
Pedro Pablo Santos
Rita Viqueira

47 ENTIDADES
Además de las presentadas en
mapa de recursos: Biblioteca
Municipal Sagrada Familia;
Centro Cívico Municipal
Navarro-Lanza; Centro Social
A Insuñier Club Torrel;
Ludoteca Troulas; e Médicos del
Mundo.

Inspirado en Los Medios
Jornalísticos.org

Con inestimable colaboración
de Rol Fernández e Ana López.

Organiza

Facultade de Ciencias da Educación
UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Arquitectura
San Fronteire

Financial

XUNTA
DE GALICIA

Logo of the American Society of Human Genetics (ASHG), featuring a stylized figure and the text "American Society of Human Genetics".

Colaboran

- EXCURSOS / FICHAS
- VIDEO
- RESENAS
- DIÁRIO DE CAMPO
- MAPAS

- LAURA — AÇÃO EDUCATIVA COM MINORIAS E CRIANÇAS VULNERÁVEIS — 100 alunos.
- JUNIO — EDUCAÇÃO MULTICULTURAL — 90 alunos
- ROBERTO — SOCIEDADE E BIOLOGIA DAS ARTES PLÁSTICAS E VISUAIS — 15 alunos

- #heterogeneidade
- #online
- #diversidade
- #cultura
- #língua

- #exclusão residencial
- #inimizidade
- #risco

ESBOÇO
TRABALHO

VIAGEM

RECURSOS
ANEXOS

AVALIAR

CONTAR VIDAS

#dormir #cozer #lavar
#caminhar #cáio #reflex

O meu
mapa
vital
↔ O mapa
vital
de "outro"
MAPAS VITAIS

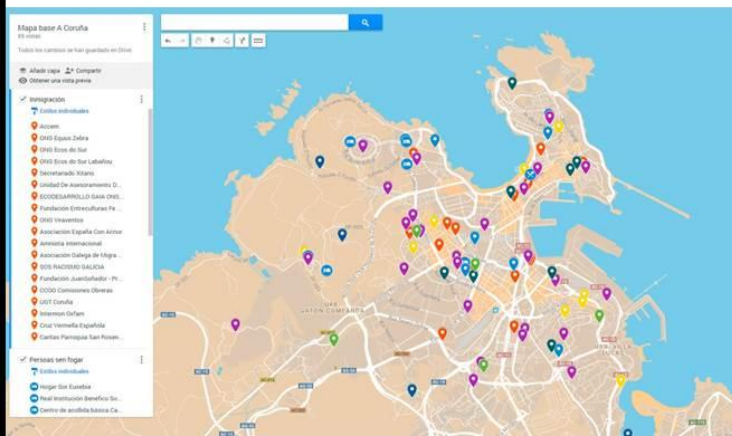
- #MADE ITINERÁRIOS
- #PERSONAGENS
- #OS TERRITÓRIOS
- profusão / diversidade
- #categorias estereótipo

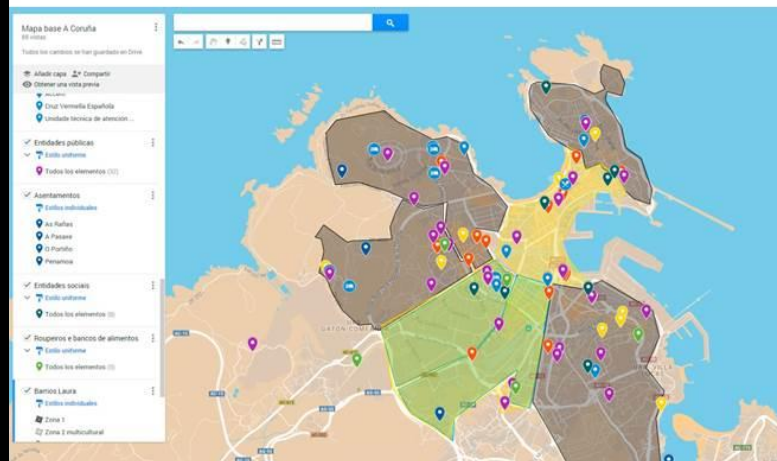
O PROXECTO

RECURSOS + AXENTES

ZONIFICACIÓN

Liña do tempo

- Traballo autónomo do alumnado**
- Traballo do profesorado**
- Sesións de aula alumnado e profesorado**

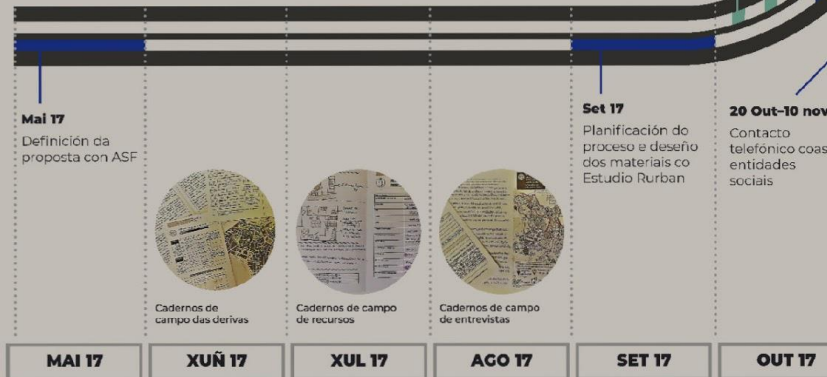
67
DERIVAS

662
KILOMETROS

182
HORAS

900
MARCAS DE POSICIÓN

2º E 3º DE EDUCACIÓN SOCIAL

Sesión formativa (Rurban)

3 Nov
Deseño das entrevistas:
• Repartición dos recursos
• Selección de axentes clave

27 Out
Planificación das derivas:
• Zonificación por grupos
• Definición conxunto das pautas de observación

19-20 Out
Formación do alumnado sobre cartografía social (Rurban)

4 e 6 Out
Formación do alumnado sobre dereito ao hábitat (ASF)

27 out-10 nov
Realización das derivas

10 Nov-1 Dec
Visita aos recursos
Ficha de recursos e entrevistas

1-15 Dec
Dixitalización da información

60
ENTREVISTAS

46 AXENTES CLAVE

14 PSF
9 homes
3 mulleres

4 nacionalidades
Entre 23 e 66 anos
(45,2 anos de media)

10 PIM
9 homes
1 muller

8 nacionalidades
Entre 23 e 48 anos
(34,6 anos de media)

MESTRADO DE SECUNDARIA

20 Nov
Presentación da proposta e formación sobre dereito ao hábitat

20 Nov-22 Dec
Familiarización cos datos e realización das derivas

24 Xan
Formación sobre cartografía e soportes gráficos

24 Xan-28 Feb
Deseño dos materiais para a exposición

Sesión formativa (ASF)

Montaxe do cubo

1 Mar-15 Abr
Revisión do deseño con LeGráfica

23 Abr
Exposición

Pegados das derivas

DERIVAS / O mapa

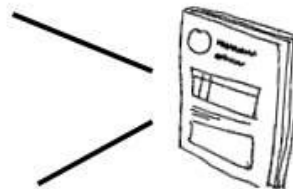
DIARIOS DE CAMPO

VISITAS /
As táboas de datos

REUNIÓN /
A comunidade experta

ENTREVISTAS /
Historias de vida

Código do Grupo [   ]
 Nome alumno: _____

ENTREVISTA (GUIÓN) //////////

COÑECENDO O TRABALLO DOS AXENTES

Os puntos propostos máis abaixo non son unha enquisa. Non vos limitedes a seguiilos coma robots; lede (releede e preguntade) acerca das instrucións que se atopan na contraportada deste mesmo caderno. Lembrade recoller a visión do entrevistado (axente) sobre o dereito ao hábitat: principais problemas da cidade relacionados coa exclusión residencial, proposta de accións de mellora, experiencias etc...

DATOS XERAIS	CÓDIGO DA ENTREVISTA [ ]
Nome do entrevistado	
Entidade á que pertence	
Data da entrevista	
<i>Hora de inicio</i>	
<i>Hora de fin</i>	
Lugar onde ten lugar	

ALGÚNS FITOS PARA A ENTREVISTA	
Anos de experiencia	
Rol que desenvolve	
O máis positivo do traballo	
En que pode contribuír o resto da cidadanía	
Avances	
Retrocesos	
Que recursos bota en falta	
Que recursos melloraron especialmente	
Outros	

Non vos esquezades de pedir o consentimento, retratar ao entrevistado e rexistrar o son e/ou vídeo.

ENTREVISTA (GUIÓN) //////////

RECOLLENDO HISTORIAS DE VIDA

Ademais dos campos que aparecen na táboa desta páxina, lembrade deixar constancia da información relativa a:

- Mapa/itinerario vital:
 onde dorme   onde almorza   actividades de mañá   onde come
 actividades de tarde   onde cea onde dorme
- Recursos / servizos:
 cales cofece   cales usa cales non por que
- Visión sobre o dereito ao hábitat: principais problemas da cidade (sinalados tamén no mapa), alternativas - propostas.

DATOS	
Nome do entrevistado	
Tipoloxía de perfil	
Lugar de orixe	
Lugar de residencia	
Idade	
Data da entrevista	
<i>Hora de inicio</i>	
<i>Hora de fin</i>	
Lugar onde ten lugar	
Entidade a través da que se fixo o contacto	

Outros aspectos en torno aos que poderedes tomar notas e/ou preguntar, poden ser aqueles campos contidos na táboa [caracterizante dos perfís](#) >>>

Insistimos unha vez máis en que non se trata dunha enquisa.

DERIVA

COÑECENDO OS BARRIOS E OBSERVANDO OS RECURSOS INFORMAIS*

Páxina índice

Saída_01		Data:		Lugar Inicio:	
Nome do ficheiro *.GPX		H.Inicio:		Lugar Fin:	
		H.Fin:		Nº espazos rexistrados:	
		Kms:		Nº escenas rexistradas:	

Saída_02		Data:	Lugar Inicio:
Nome do ficheiro *.GPX		H.Inicio:	Lugar Fin:
		H.Fin:	Nº espazos rexistrados:
		Kms:	Nº escenas rexistradas:

Lenda das marcas de posición / adhesivos do mapa

ESCENAS

LUGARES

REFUGIO e/ou DURMIR

ENCONTRO e/ou SOCIALIZAR

SEGURC INSEGURO

CUBERTO DESCUBERTO

[illegible]

* Pon unha etiqueta a esa marca de posición, p.ex.: #BANCO #CAIXEIRO #COCHE etc...

** Nome longo, p.ex.: Pessoas comendo nun soportal

*** Nome da praça ou rúa e número

INSTRUCCIÓN / PROCESO DE TRABALO

Cada un dos grupos ten asignada diferentes zonas para realizar o seu percorrido de observación. Este é o voso diario de campo e a vosa zona. **Indicade o voso código.**

Prepara os vosos dispositivos móbiles e cámaras fotográficas. Baterías cargadas e o *OSM tracker* instalado.

Escollede un punto de inicio para comezar a ruta. O mapa indicavos onde están os recursos formais do barrio, a ubicación dos axentes e os bordes da vosa área.

Faredes dúas saídas así que distribuíde a área de rexistro para que as vosas trazas abarquen toda a zona asignada. É importante que coñezades os **espazos circundantes** aos elementos da lenda predeterminada pero sen deixar de percorrer o resto da área, incluíndo os **bordes**.

Rexisttrade as vosas trazas a man sobre o mapa de papel ademais de facelo co *OSM tracker*.

Ao longo do percorrido **rexisttrade puntos** (LUGARES ou ESCENAS de interese para o traballo) empregando os autocolantes. Escribe sobre eles -con rotulador negro fino permanente- o código numérico. **Escribide ese mesmo código na táboa correspondente**; xa só che falta darlle a correspondente descrición. Cando remates terás feito a lenda do mapa!

A maiores cada punto debe ter o seu rexistro fotográfico. Poderedes facelo de dous xeitos, empregando a propia APP (*OSM tracker*) (a cal permite ir facendo un rexistro fotográfico que xa quedan vinculados á traza dixital) ou coa cámara do móbil ou calquera outra. Moita atención á hora de darlle nome a todas estas fotografías, xa que deberán compartir código coa lenda do mapa que estades realizando no papel. O éxito deste grande mapa depende de vós.

Non esquezaes empregar os espazos en branco para describir máis polo miúdo as vosas observacións e reflexións.

RECAPITULANDO...

Andamos á procura de espazos que permitan ou exclúan do seu uso ás persoas sen fogar e/ou ás migrantes. Eses espazos ou obxectos poden ser moi diversos, mesmo informais, é dicir, non sempre visibles e evidentes pero enormemente necesarios (ou todo o contrario!). Ás veces atopáremolos sendo empregados pero non sempre. Agudizade a vosa vista!!!

Con frecuencia nun proceso de **observación participante** cabe a **posibilidade de ter unha conversa** con algún veciño ou protagonista das nosas observacións. Se ocorre rexistrao tamén no teu diario de campo e marca como punto **ESCENA** a túa conversa.

ATENCIÓN! Tede moito coidado cos números de rexistro e o carácter conciso das descricións, xa que esta info deberá ser introducida en táboas de datos.

INSTRUCCIÓN (xerais) PARA AS ENTREVISTAS

Elaborede un guión onde aparecen as grandes liñas de conversa – temáticas que deberán xurdir ao longo da entrevista. Deberán ter unha orde lóxica; do xeral ao específico, agrupadas por temáticas.

Prepara o equipo de gravación que vaiades empregar. Baterías cargadas.

Antes de iniciar a entrevista lembra que tedes que obter do entrevistado o seu **CONSENTIMENTO INFORMADO** e ter unha primeira conversa informal con eles na que vos presentades e lle comuniquedes os obxectivos do proxecto.

Se a persoa accede a ser gravado e fotografado prepara e dadelle a **PLAY** nos vosos dispositivos.

Xerade un **contexto de confianza e de tranquilidade** mutua e enchede os **datos iniciais** que tedes na táboa deste guión.

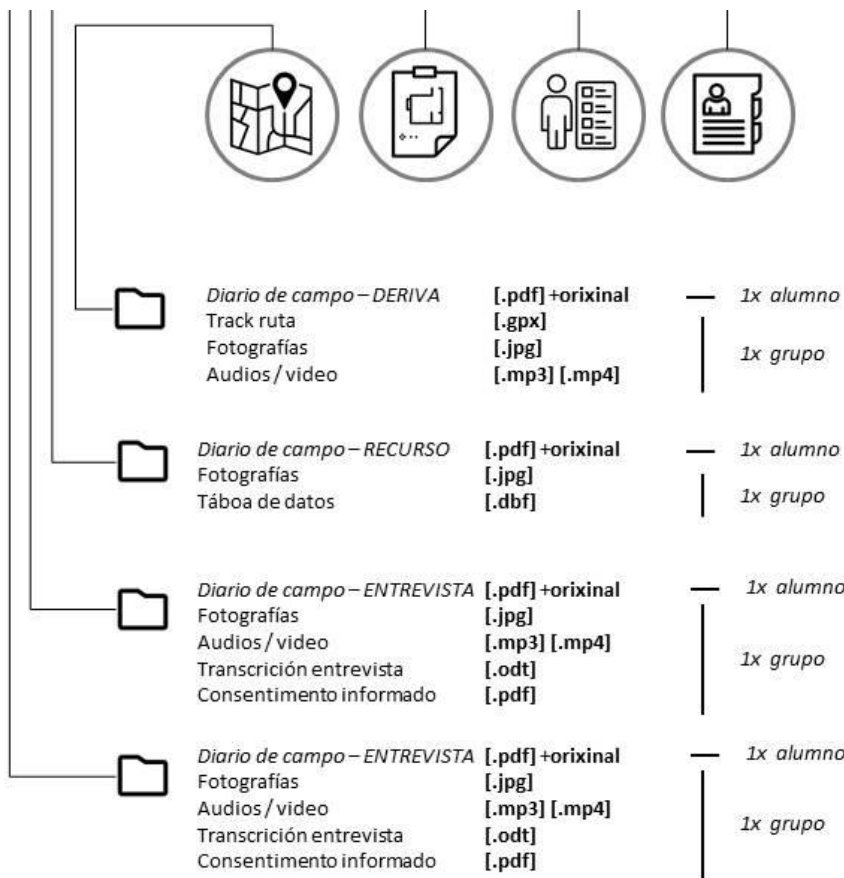
Mantede ao longo da entrevista unha **actitude profesional** non mostrar posicionamentos nas preguntas, non facer valoracións das súas opinións, manter o interese, non amosar prepotencia e deixar espazo os silencios.

Tomade notas durante e despois da entrevista.

Agradece a súa colaboración.

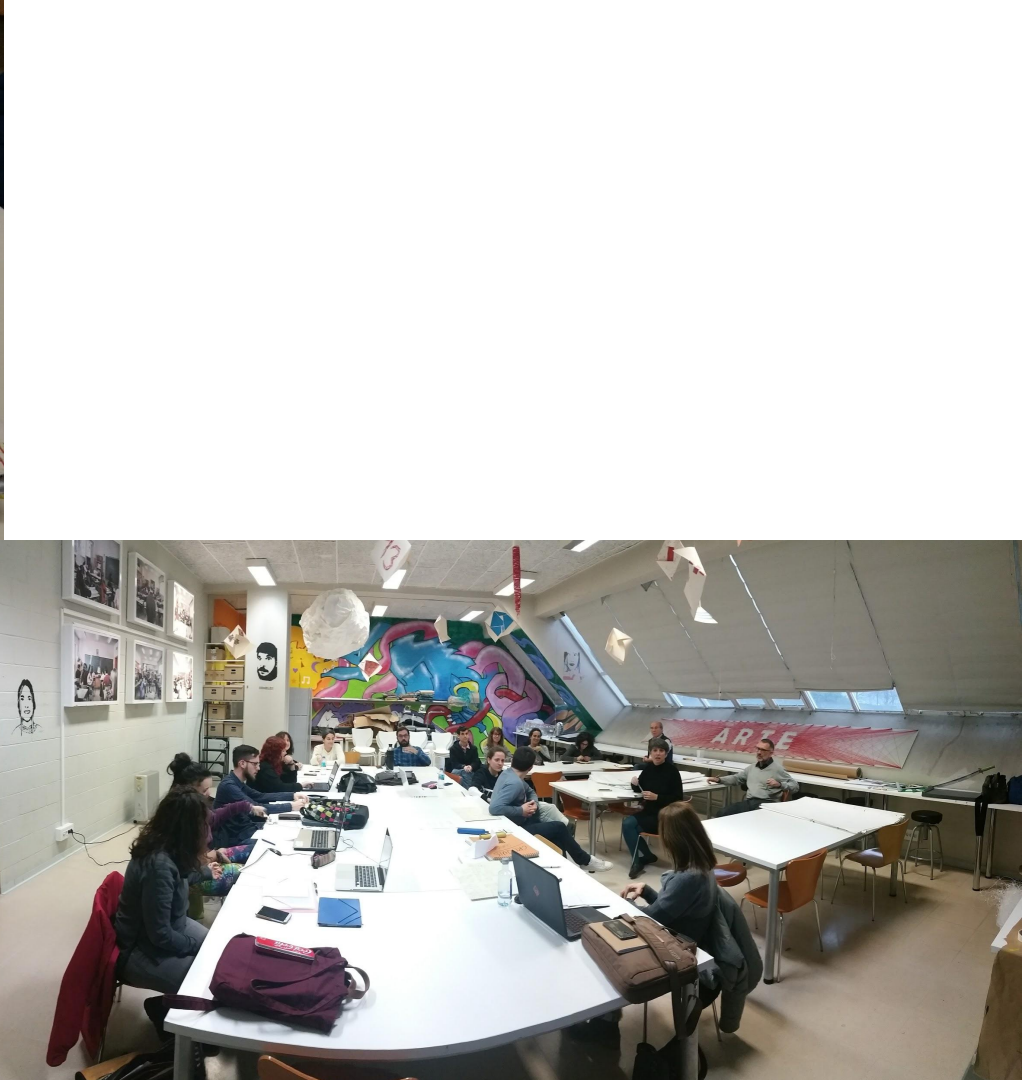
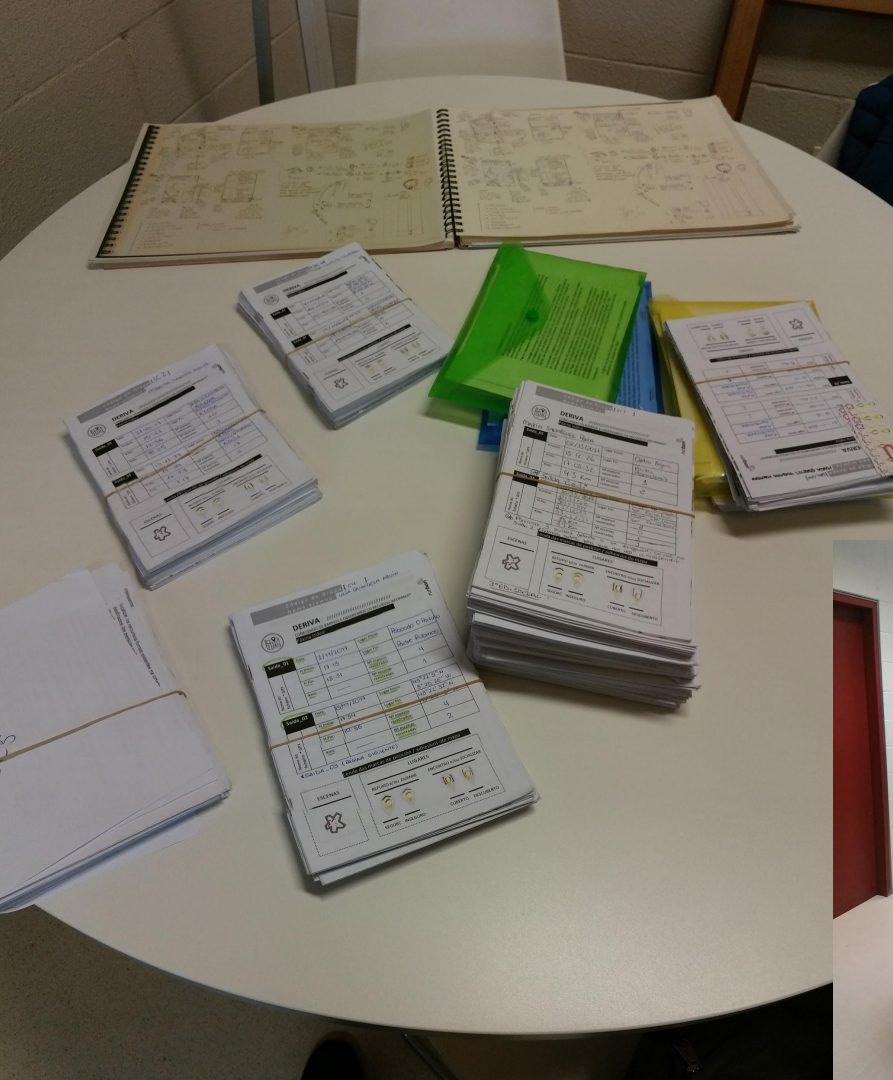
Lembra que estades ante unha entrevista semiestruturada, é dicir, temos un guión común pero debemos deixar tempo para que a entrevistada/entrevistado poida expresarse con liberdade. Ollo! Sen que isto implique que fale sen parar libremente, debesdes reencamiñar a conversa aos vosos intereses cando consideredes sexa necesario. Facédeo con tacto para que a persoa non sinta que non estades interesados no que vos conta.

Cando rexistramos unha entrevista é importante o que se conta pero tamén as veces os espazos de silencio, o contexto e a linguaxe corporal do entrevistado. Cando rematedes a entrevista anotade as vosas impresións sobre a conversa. Sentíuse incómodo o entrevistado con algunha pregunta? Cantas persoas había na sala na que se fixo a entrevista? Falaron ao longo da entrevista? Interactuaban co entrevistado?

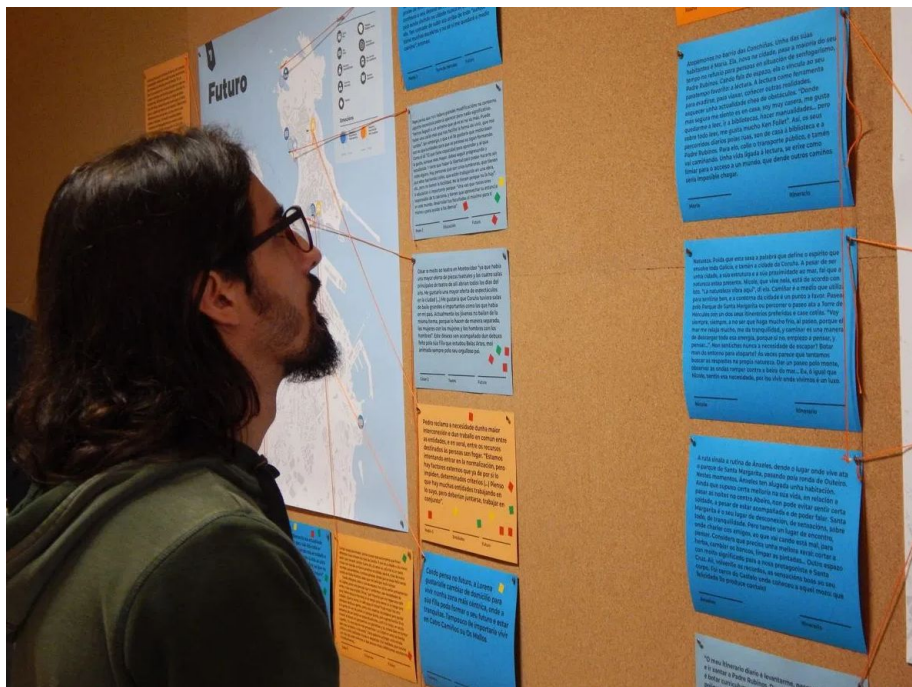
ENTREGABLES / *outputs*

Mapa subjetivo dos afectos, sensacións e emocións, no que se presentan 238 relatos de pasado, presente e futuro, de 5.071 vistas

Pasado

- Adela 1
- Andrea 1
- Ángel 1
- Artur 1
- ... 69 más

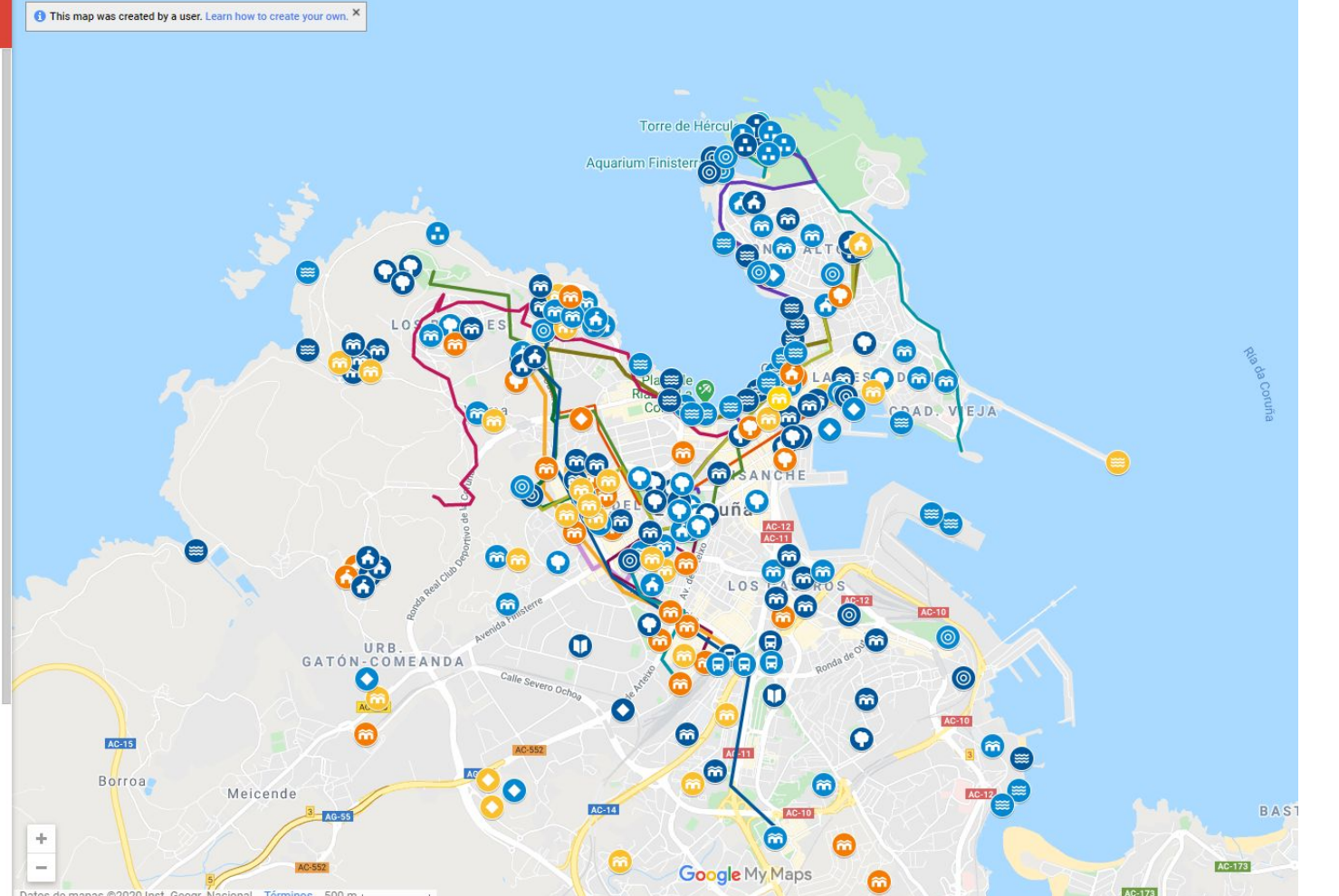
Actualidade

- Adela 2
- Adriana 1
- Adriana 2
- Andrea 2
- ... 109 más

Futuro

- Adela 3
- Brais 3
- Carla 3
- Celsa 7
- ... 33 más

Itinerarios cotiáns

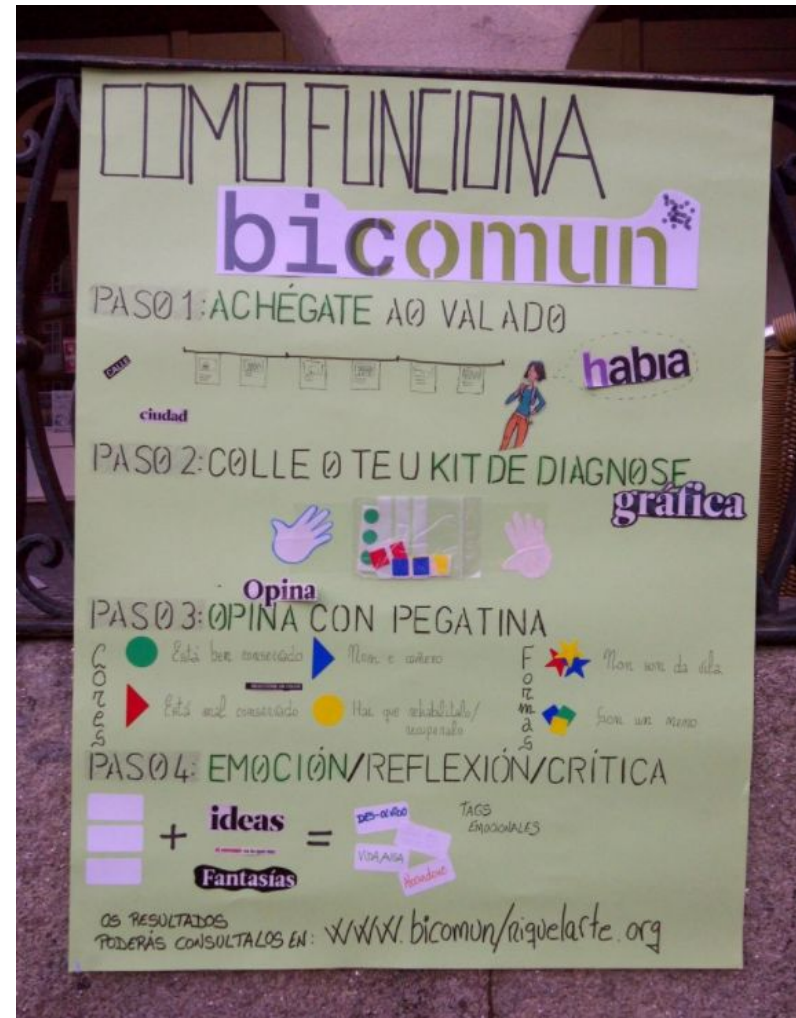

<https://vimeo.com/63805522>

ANARCHIVO DE MEMORIAS COMUNES

<https://bicomun.org/es/>

Coidar os datos_ ética de datos

Empregar plataformas que coiden os datos

Consentimentos informados para coidar os datos

A veracidade dos datos / procesos de validación

DOCUMENTO INFORMATIVO

No seguinte documento infórmase do propósito do traballo, así como das garantías de confidencialidade dos seus datos. Léao detidamente e pida todas as explicacións necesarias para decidir libremente a súa participación. Ademais, ten dereito a solicitar unha copia do documento, asinada pola docente responsable.

Cal é o obxectivo do traballo?

O traballo enmárcase na materia *Acción socioeducativa con minorías e colectivos vulnerables* de terceiro curso do Grao en Educación Social, da Facultade de Ciencias da Educación, Universidade da Coruña.

O propósito é elaborar unha cartografía colaborativa sobre o dereito ao hábitat na cidade da Coruña. Interéranos:

- situar os recursos formais e informais existentes na cidade, destinados ás persoas sen fogar;
- identificar os espazos vitais das persoas sen fogar;
- coñecer os principais problemas relacionados co dereito ao hábitat e alternativas de mellora, desde a perspectiva das persoas que os sofren.

Coa información recollida elaborárase unha cartografía social que se exporá na Facultade de Ciencias da Educación coa finalidade de sensibilizar sobre o dereito ao hábitat.

Por que se me invita a participar?

Por ser unha persoa en situación ou risco de atoparse sen fogar e/ou por empregar os recursos existentes na cidade da Coruña para atender situacións de risco de exclusión social.

Entendemos por senfogarismo a "carencia dun lugar no que radicar a propia existencia e construír unha biografía dotada de sentido e dignidade" (Cabrera, 2006); e, por persoas sen fogar, aquelas que "non poden acceder ou conservar un aloxamento axeitado, adaptado á súa situación persoal, permanente, e que proporcione un marco estable de convivencia, xa sexa por razóns económicas ou outras barreiras sociais, ou ben porque presentan dificultades persoais para levar unha vida autónoma" (Feantsa).

En que consiste a miña participación?

En responder a unha breve entrevista sobre os espazos que habita e os recursos que emprega no seu día a día. As preguntas pretenden coñecer o seu itinerario vital nun día, e a súa opinión sobre os recursos de axuda existentes, os problemas de vivenda existentes na cidade e as alternativas de mellora.

Da entrevista tomarase nota nun caderno de campo e, se da o seu consentimento, pode ser gravada en audio e/ou vídeo. Así mesmo, preguntáraselle se podemos facer un rexistro fotográfico.

Vou obter algún beneficio coa miña participación?

A participación é voluntaria e non implica ningún beneficio directo a cambio. Un posible beneficio indirecto é o coñecemento dos recursos sociais existentes na cidade aos que pode acceder; así como a sensibilización da cidadanía sobre o dereito ao hábitat.

Ao finalizar o traballo será convidada/o á xornada de presentación da cartografía, onde recibirá información e poderá preguntar polos resultados do proceso desenvolvido.

Como se protexerá a confidencialidade dos meus datos?

O tratamento dos datos farase conforme ao disposto pola Lei Orgánica 15/1999, de 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal. Os datos facilitados serán anonimizados, é dicir, non figurará o seu nome en ningún rexistro. Nas fotografías e/ou vídeos empregaranse métodos para distorsionar a imaxe de forma que non se lle poda recoñecer.

Grazas pola súa colaboración

DOCUMENTO DE CONSENTIMENTO PARA A PARTICIPACIÓN

CARTOGRAFÍA SOCIAL DO DEREITO AO HÁBITAT

Eu,..... con DNI .....

- Lin o documento de información que se me entregou, puiden conversar co grupo de traballo e facer todas as preguntas sobre o estudo.
- Comprendo que a miña participación é voluntaria.
- Presto libremente a miña conformidade para:
  - ☐ Que se grave en audio a entrevista.
  - ☐ Que se grave en vídeo a entrevista.
  - ☐ Que se fagan fotografías.
  - ☐ Que se empreguen os meus datos anonimizados e pixelados.

Asdo.: O/A participante,

Asdo.: O grupo de traballo

Nome e apelidos:

Nome e apelidos:

Avaliación do curso CartografíasTerra_2020

Captura de aprendizaxes, retos e desexos

Aprendizaxes de
enfoque

Aprendizaxes de
ferramentas

Retos de cara a aplicar a
cartografía na aula

Desexos dos coles

Desexos dos institutos

Outros comentarios

AÑADIR COLUMNA

<https://es.padlet.com/mariamasaquer/dla0oe4pruyj6f2s>

Contrasinal: proxectoterra

Estudio Rurban

info@estudiorurban.com / maria@estudiorurban.com / martin@estudiorurban.com

